

УДК 7.77.791-2

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КЛАСИЧНОГО НІМОГО КІНО У ФІЛЬМАХ СУЧАСНИХ РЕЖИСЕРІВ

Студ. А.О. Штонда, гр. БДф1-16
Науковий керівник к.т.н., доц. О.О. Слітюк
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Дослідження та аналіз елементів класичного німого кіно, його основних ознак, їх значення для сучасного кінематографу та використання режисерами сучасності.

Завдання – проаналізувати специфіку німого кіно та виокремити його основні ознаки та відмінності від сучасного кіно з великою кількістю діалогів; описати використання елементів німого кіно в сучасних фільмах та визначити мету їх застосування; проаналізувати тенденцію успіху використання елементів класичного німого кіно в сучасних фільмах ХХ століття.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є елементи класичного німого кіно в сучасних фільмах; предмет дослідження – фільм американсько-британського режисера Крістофера Нолана та інших сучасних режисерів.

Методи та засоби дослідження. В процесі дослідження використано літературно-аналітичний, історіографічний, емпіричний метод дослідження.

Джерельною базою роботи стали дослідження Гусятинського Є., Любарської І., Сапітона М., Спутницької Н., які розглядають питання важливості розвитку класичного німого кіно та його особливості, а також публіцистичні статті, розміщені на Інтернет ресурсах про класичне німе кіно та творчість сучасного режисера Крістофера Нолана, використання ним елементів німого кіно та особливості його фільмів.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Наразі дана тема дослідження досить мало розвинута в Україні, але має досить важливе значення для світового кінематографу в цілому. Завдяки проведенню даного дослідження можна буде встановити важливість класичного німого кіно для подальшого розвитку сучасного кінематографу.

Результати дослідження. Сучасні фільми є розвинутим продовженням класичного німого кіно. Хоч саме воно і відійшло в минуле, все ж його елементи доволі часто і успішно використовуються сучасними режисерами для досягнення успіху майбутньої картини в глядача, привернення уваги до сюжету та ідеї фільму за допомогою музичного супроводу, професійної гри акторів.

Німе кіно - це загальноприйнята назва кінематографу в перші десятиліття його зародження, коли фільми виходили на екран без звукового супроводу.

Відсутність у фільмах звукової мови сприяло пошуку нових засобів вираження емоцій і думок персонажів. Завдяки цьому обмеженню склалася особлива, «німа» школа викладу сюжету, з'явилися титри, основою акторської гри став специфічний вид пантоміми.

Використання титрів - це одна з головних особливостей німого кіно. За допомогою текстових вставок глядачі отримували пояснення, коментарі або читали репліки персонажів [1].

До стилістики німого кінематографу звертаються багато сучасних режисерів. Наприклад, канадець Гай Меддін, творець таких стрічок як «Найсумніша музика на світі» (2003) і «Клеймо на мозку» (2006), зробив прийоми дозвучового кінематографу невід'ємною частиною своєї творчої манери [4]. У 2007 році помітною кіноподією стала стрічка «Антенa» аргентинського постановника Естебана Сапіра, витримана в «естетиці німецького експресіонізму, французького авангарду і монтажного кіно 1920-х» [3]. Великий глядацький і фестивальний успіх був на боці французької мелодрами «Артист» (2011), знятої Мішелем

Хазанавічусем, який звернувся до стилістики раннього Голлівуду [5]. Фільм отримав приз за кращу чоловічу роль на Канському кінофестивалі і п'ять премій «Оскар», в тому числі за кращий фільм, кращу режисуру і кращу чоловічу роль.

На відміну від інших робіт, перший історичний фільм «Дюнкерк» в кар'єрі Нолана був майже позбавлений діалогів. Щоб зробити такий поворот в своєму фірмовому стилі, режисер надихався німими стрічками [2].

Звук і музика у фільмі «Дюнкерк» вражають дуже сильно. Рев падаючих бомб, різкі клацання пострілів, виття сирени, «Оскар» за звукові ефекти у Нолана вже, вважає, є. На занурення це впливає дуже сильно. Циммер ще раз показав себе чудовим композитором саундтреків. Так, його мелодії не можна наспівати, але тут він складає такий звуковий супровід, який у фільмі створює необхідну напругу, тримає атмосферу і примножує ефект від кожної сцени.

За значимістю музичного супроводу цей фільм можна порівняти з картиною Жана Віго «Атланта». Композитор фільму - Моріс Жобер. 1934 рік - початок звукового кінематографа. В "Атланті" важливі звукові сцени - з грамофоном, коли татусь Жюль ставить палець на платівку і вона раптом починає грати, а насправді юнга грає на акордеоні поза кадром. Музика звучить майже весь фільм. "Атланта" - один з перших випадків, коли музика на 100% підходить, задає тон, не затуляючи візуальний образ .

Таким чином, можна зробити висновок, що «Дюнкерк» є відголоском «Атланти» в питанні застосування музичного супроводу, замість діалогів героїв, як метод управління почуттями глядача.

Висновки. Отже, елементи класичного німого кіно використовуються в сучасному кінематографі і досі задля передачі гостроти сюжету та ідеї фільму. Відходження від класичного німого кіно дало змогу розвинути кіномову до того рівня, який ми можемо бачити на екранах. Бездоганні спецефекти, професійна гра акторів, популярні саундтреки, влучні та зворушливі діалоги героїв – все це є причинами любові глядачів до сучасних фільмів і популярності кінострічок XXI століття.

Але німе кіно досі є родоначальником сучасного кіномистецтва та прекрасним джерелом для вивчення основ кінорежисури, володіння емоціями глядача, прикладом для наслідування майбутніх шедеврів кіноіндустрії.

Ключові слова: класичне німе кіно, Крістофер Нолан, елементи класичного кіно, сучасний кінематограф, сучасні режисери.

ЛІТЕРАТУРА

6. Немое кино: история и интересные факты [Електронний ресурс] // kinoland. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://kinoland.com.ua/ru/nemoe-kino/>.
7. Сапігон М. Кристофер Нолан рассказал о фильме «Дюнкерк». Три сюжетные линии и минимум разговоров [Електронний ресурс] / Михайло Сапігон // Vertigo. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://vertigo.com.ua/dunkirk-news-from-nolan/>.
8. Гусятинский Е. Роттердам-2007: Максимум реальности, минимум кино. / Гусятинский Е. // Искусство кино. – 2007. – №5.
9. Любарская И. Самая печальная музыка на свете: Посторонним В. / И. Любарская. // Искусство кино. – 2005. – №10.
10. Спутницкая Н. «Артист»: история любви. / Спутницкая Н. // Искусство кино. – 2011. – №9.